

Pdw: Wybrane zagadnienia z leksykologii i leksykografii polskiej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pdw: Wybrane zagadnienia z leksykologii i leksykografii polskiej
Kod przedmiotu	09.3--FiPIP-Pdw: Wzllp-S21
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia polska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- prof. zw. dr hab. Krzysztof Maćkowiak - dr hab. Joanna Gorzelana, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wiedza: zdobycie wiedzy na temat podstawowych pojęć z zakresu leksykologii i leksykografii; poznanie głównych językoznawczych koncepcji znaczenia oraz najważniejszych relacji semantycznych między jednostkami leksykalnymi; przekazanie informacji na temat działów leksykologii; poznanie różnych rodzajów słowników.

Umiejętności: kształcenie umiejętności analizy znaczeń jednostek leksykalnych; rozwijanie sprawności praktycznego użycia jednostek leksykalnych w tekście; rozbudowa zdolności korzystania z dawnych i współczesnych słowników polskich.

Kompetencje: zrozumienie potrzeby ciągłego doksztalcania się i wzbogacania zasobu wiedzy z zakresu leksykologii i leksykografii.

Wymagania wstępne

Student posiada wiedzę z zakresu językoznawstwa ogólnego oraz gramatyki opisowej uzyskaną na zajęciach w szkole średniej i zajęciach realizowanych w czasie studiów. Potrafi ponadto interpretować teksty naukowe.

Zakres tematyczny

1. Podstawowe terminy z zakresu leksykologii i leksykografii.
2. Leksykologia i leksykografia wśród innych dyscyplin językoznawczych.
3. Działy leksykologii.
4. Znak językowy wśród innych znaków.
5. Definicja jednostki leksykalnej.
6. Opis obiektów należących do poziomu leksykalnego.
7. Znaczenie jednostki leksykalnej.
8. Relacje semantyczne między jednostkami leksykalnymi.
9. Życie wyrazów, rozwój systemu słownikowego.
10. Wybrane problemy z leksykologii historycznej.
11. Typologia słowników oraz ich przydatność.
12. Historia polskiej leksykografii.
13. Budowa artykułów hasłowych.

Metody kształcenia

Elementy wykładu informacyjnego oraz problemowego, dyskusja seminaryjna, przygotowywanie referatów, praca z tekstem.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o współczesnym języku polskim, szczególnie z zakresu leksykologii i leksykografii	KFP1_W05	- aktywność w trakcie zajęć - referat - test	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
student ma świadomość kompleksowej natury języka oraz historycznej zmienności znaczeń jednostek leksykalnych	• KEP1_W15	• aktywność w trakcie zajęć • referat	• Ćwiczenia
student potrafi przygotować i zaprezentować dłuższą wypowiedź w języku polskim na temat wybranego problemu badawczego z zakresu leksykologii i leksykografii;	• KEP1_U08	• aktywność w trakcie zajęć • referat	• Ćwiczenia
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i gromadzić informacje z różnych słowników ogólnych i specjalistycznych (także w wersji internetowej);	• KEP1_U01	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna	• Ćwiczenia
student rozumie potrzebę ciągłego rozwijania wiedzy z zakresu leksykologii i leksykografii oraz wzbogacania zasobu swojej leksyki;	• KEP1_K01	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Obecność na ćwiczeniach, aktywny udział w zajęciach (m.in. przygotowywanie referatów), test zaliczeniowy.

Literatura podstawowa

Buttler D., Markowski A., *Słownictwo współnoodmianowe, książkowe i potoczne współczesnej polszczyzny*, „Język a Kultura”, t. 1, red. J. Anusiewicz, J. Bartmiński, Wrocław 1991, s. 107-123.

Grzegorzczkowa R., *Wprowadzenie do semantyki językoznawczej*, Warszawa 2001.

Kania S., Tokarski J., *Zarys leksykologii i leksykografii polskiej*, Warszawa 1984.

Markowski A., *Wykłady z leksykologii*, Warszawa 2012.

Urbańczyk S., *Słowniki. Ich rodzaje i użyteczność*, wyd. 3, Kraków 1991.

Piotrowski T., *Zrozumieć leksykografię*, Warszawa 2001.

Literatura uzupełniająca

Buttler D., *Koncepcje pola znaczeniowego*, „Przegląd Humanistyczny” XI, 1967, z. 2, s. 41-57.

Buttler D., *Struktura znaczeniowa wyrazów*, „Prace Filologiczne” 1976, t. XXVI, s. 239-247.

Buttler D., *Rozwój semantyczny wyrazów polskich*, Warszawa 1978.

Cienkowski W., *Teoria etymologii ludowej*, Warszawa 1972.

Encyklopedia języka polskiego, red. S. Urbańczyk, M. Kucała, Wrocław 1999.

Grochowski M., *Zarys leksykologii i leksykografii*. Zagadnienia synchroniczne, Toruń 1982.

Hammerl J., *Gniazda pojęciowe. Przegląd problematyki*. „Poradnik Językowy” 199, z. 9-10, s. 680-693.

Kurkowska H., *O przedmiocie i działach leksykografii*, „Prace Filologiczne” 1974, t. XXV, s. 247-255.

Miodunka W., *Podstawy leksykologii i leksykografii*, Warszawa 1989.

Piotrowski T., *Z zagadnień leksykografii*. Warszawa 1994

Pisarek W., *Pojęcie pola wyrazowego i jego użyteczność w badaniach stylistycznych*, „Pamiętnik Literacki”, 1967, z.2, s.493-516.

Polskie nazwy własne. Encyklopedia, red. E. Rzetelska-Feleszko, Kraków 1998.

Słownictwo w opisie języka, red. E.Polański, Katowice 1984.

Tokarski R., *Struktura pola znaczeniowego. Studium językoznawcze*, Warszawa 1984.

Żmigrodzki, P. (2008): *Słowo - słownik - rzeczywistość*. Kraków 2003

Żmigrodzki P., *Wprowadzenie do leksykografii polskiej*, Katowice 2003.

Uwagi

Niektóre zajęcia będą odbywać się w bibliotece.

Jest to przedmiot opcjonalny, wybierany z oferty przedmiotów do wyboru Instytutu Filologii Polskiej; przedmiot zostanie uruchomiony w zależności od potrzeb i zainteresowania w danym semestrze studiów (na podstawie deklaracji studentów/elektronicznego wyboru przedmiotów).

